

New Orleans-renässans på gott och ont

Percy Kull är full av sympati – men finner bark i brödet

DET HAR SKRIVITS mycket om New Orleansmusikens renässans, bilder av ärevördiga, vithåriga negerfarbröder har cirkulerat i pressen och historien om Bunk Johnsons nya tänder har stått att läsa i all världens jazztidningar. Idén att hålla kontakten uppe med den ursprungligaste och mest äkta av jazzformer är naturligtvis all heder värd, att sedan inte resultatet alltid motsvarat ansträngningarna är en sak för sig.

Felet med dessa veteraner är deras ojämnhet, som ibland kan förefalla en lyssnare nästan häpnadsväckande. Särskilt är detta fallet med Bunk Johnson och de med honom lierade musikerna som klarinettisten George Lewis, vilka ena stunden presenterar en mäktig, homogen swing som i Bunks "Moose march" eller Lewis "Climax rag", och den andra kan falla ner till ett plan som gör det nästan enbart pinsamt att höra på dem.

Den jämnaste standarden har otvivelaktigt Kid Ory hållit i sin serie inspelningar på Crescent, medan hans Columbiaalbum inte alls står i samma klass utan att därför vara direkt dåligt.

Men det var varken med Bunk eller Kid Ory, som pånyttfödelsen inleddes utan det var med Kid Renas jazz band som den 21 augusti gjorde åtta sidor för märket Delta, som senare återutgavs av Rudi Blesh på Circle.

Historiskt om än inte musikaliskt är dessa skivor unika och förtjänsten av att legendariska gestalter som Alphonse Picou och Big Eye Louis Nelson, nu kan höras på vax tillkommer författaren Heywood Hale Broun som var initiativtagare till det hela. Han satte sig i förbindelse med Sidney Bechets broder Leonard, en gång trombonist, numera tandläkare i New Orleans och denne samlade ihop en utvald samling veteraner. Trombonist hade man dock inte hittat någon, men i sista stund lyckades man få tag i den då okände Jim Robinson, som sedan skulle bli en av stöttepelarna i Bunk Johnsons kombinationer. Orkesterns sammansättning var Henry "Kid" Rena trumpet, Alphonse Picou och Big Eye Nelson klarinetter, Jim Robinson trombone, Willie Santiago gitarr, Albert Gleny bas och Joe Rena trummor. Två klarinetter och inget piano alltså.

Rudi Bleshs kommentarer till plattorna i Circlealbumet är onekligen lockande, vare sig han nu menar något av det, eller det bara är att betrakta ur försäljningsteknisk synpunkt. Här är skivor för alla, som älskar musik, säger han, adjektiv som "pure" och "honest" återkommer och man grips av förväntan när man läser att "here is the music of the men who stayed home, the men who loved to make music for its own sake; the men who never lost their faith in pure melody that speaks to the heart".

Och det är nog sant på sitt sätt. Men det nämner inget om famlande, trevande osäkerhet, brist på drive i ensemblerna och fantasilöshet i solona. Snabba, marschliknande melodier överväger och man har inte den swing, det samspel och den auktoritet som fordras för att "alla som älskar musik" ska kunna kapitulera. Och det blir inte bättre om jag inskränker det till "alla som älskar New Orleansmusik", för det gör jag själv men inte villkorlös.

Tyvärr, och det är verkligen synd, är bara en av sidorna en blues, "Lowdown Blues", vilket låter som en hyllning till min kortvågskollega, men säkerligen inte är det. Här kan man verkligen använda orden "pure" och "honest" i deras bästa mening. De tekniska bristerna märks inte alls så mycket här och intrycket är ett av uppriktighet, äkthet, av primitiv, gripande skönhet. Båda klarinettisterna spelar solon, men bäst är Rena själv på trumpet med stadig, fin ton och känsla för blues i varje fras. Man kan nästan beklaga att de inte inskränkte sig till denna enda sida, då mytbildningarna om dessa gamlingar mellan 41 och 70 år, och deras klass, säkerligen skulle blivit legio.

Nu fortsatte man som sagt sju sidor till, och det blir en recenserande kritikers tunga plikt att bli elakare och surare.

"Gettysburg march", en traditionell marschmelodi, har naturligtvis sin historiska charm och stark miljödoft, men ger rent musikaliskt inte så mycket. Det är en inspelning för dem som vill frammana stämningen i New Orleans vid sekelskiftet, som vill drömma sig bort till parader på alla dessa gamla gator, Canal Street, Franklin Street, Basin Street, Rampart Street o. s. v. En platta alltså, vars värde ligger mera på det sentimentala och historiska planet.

"Milneburg joys" och "Clarinet marmalade" tillhör ju den klassiska repertoaren. Den förstnämnda, en Jelly Roll Mortonkomposition, är en av albumets bästa sidor, där Rena spelar bra, men får dåligt ensembleunderstöd framför allt av klarinettisterna. Robinson har ett mustigt solo medan klarinettsolot inte är mycket att hänga i julgranen. "Clarinet marmalade" faller på klarinettspelet, som är osäkert och idéfattigt och saknar förmåga att backa upp ensemblerna. Robinson gör också en förvånande tam ensembleinsats och Rena kan inte bära upp hela orkestern ensam.

"High society" eller "High society rag", som den kallas här inledes med en rent ut sagt bedrövlig ensemble, som är ungefär lika dålig skivan igenom. Det intressanta i den här plattan är lustigt nog klarinettsolona. Först spelar Big Eye och Picou ett vackert tvåstämmigt solo och sedan utför den sistnämnde det solo han blev berömd för redan i jazzens barndom och som kopierats av ota-

liga musiker. Och han kan det på sina fem fingrar, var så säkra! Bara det är ju en verklig raritet, som är rolig att ha i sin kollektion.

"Panama" på andra sidan har ett mycket bättre ensemblespel om än litet tunt och tvekande. Här får man höra Big Eye i ett ordentligt solo med en klar om än något stum och ängslig ton, där man anar att han en gång var en utmärkt klarinettist.

"Get it right" är en liten enkel traditionell melodi som spelas i ett tempo, som passar musikerna precis och det är tydligt att de trivs med det. Den sidan har den mest avspända swingen av alla, men lider av en viss enformighet då det är ensemblespel på samma enkla tema utan variationer från början till slut.

Om "Weary Blues" gäller detsamma som sagts förut, förtjänsterna och felet är desamma som i föregående skivor, men sidan har ett av de bästa solona i hela samlingen, det sista klarinettsolot, som jag förmodar spelas av Picou.

Here is the honest bread, slutar Blesh sitt albumblad. Ja, otvivelaktigt, men är det inte litet väl mycket bark i det...?